

Kronik Hepatit C Tedavisinde Yeni Doğrudan Etkili Antiviral İlaçlar

New Direct-Acting Antiviral Agents for the Treatment of Chronic Hepatitis C

Necla Tülek

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, Ankara, Türkiye

Son 10 yılda hepatit C virusu (HCV)'nun çoğalma döngüsündeki farklı hedefleri inhibe edebilen, antiviral etkinliği yüksek, yeni oral ilaçların geliştirilmesi, kronik hepatit C (KHC) tedavisinde bir devrime yol açmıştır (1). Doğrudan etkili antiviral (DEA) ilaçlar denen bu tedavi seçenekleriyle yüzde 100'e yakın oranlarda kalıcı virolojik yanıt elde edilmektedir. Yan etkileri daha az olan, daha iyi tolere edilen ve tedavi süresini 8-12 haftaya kadar kısaltan DEA ilaçlar, injeksiyon yoluyla kullanılan interferon temelli tedavileri ikinci plana itmiştir (2,3).

Bütün dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de yüksek fiyatları nedeniyle DEA ilaçlara erişimde ilk başta yaşanan güçlükler, ilaç şirketleriyle Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) arasındaki uzlaşmayla aşılmıştır. Böylece bu ilaçların bir bölümü, SGK kayıtlarında bulunan tüm hastalardaki KHC'nin kısa vadede ortadan kaldırılması amacıyla, geri ödeme kapsamına alınmıştır (4).

Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği Viral Hepatit Çalışma Grubu (VHÇG), kronik viral hepatitlerin yönetimine ilişkin dört ulusal uzlaşma raporunu yaklaşık üç yıl önce yayımlamıştır (5). Bu raporlar, büyük bir ilgiyle karşılanmış, başta İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji uzmanları olmak üzere bu hastalıkların tedavisiyle uğraşanlar için önemli bir başvuru kaynağı olmuştur. Ancak yukarıda değindiğimiz gibi DEA ilaçların klinik kullanıma girmesi, KHC yönetimini ele alan uzlaşma raporunun geçerliliğini büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır (6). Bu gereksinimin sonucu olarak, kronik HCV enfeksiyonuyla ilişkili VHÇG raporunun tam zamanında ve özenle hazırlanmış 2017 güncellemesini *Klimik Dergisi*'nin bu sayısında bulacaksınız (7).

Bu güncellemede, KHC tedavisinde kullanılan DEA ilaçlar ve tedavi sırasında karşılaşılabilecek ilaç-ilaç etkileşimleri gibi yeni eklenen başlıklar dikkati çekiyor. Önceki raporda olduğu gibi üyelerce uzlaşılan öneriler, alt başlıkların sonunda sıralanmış. Yeni tedavi seçeneklerinin kullanıma girme hızı ve bazı klinik senaryolarla ilgili verilerin sınırlı oluşu karşısında, bu uzlaşma raporunun da

nispeten yakın bir gelecekte güncellenmesinin gerekeceği tahmin edilebilir.

Tedavinin dışında, KHC'ye bağlı morbidite ve mortaliteyi azaltmak için, raporda da belirtildiği gibi, HCV'nin bulaşmasının önlenmesine daha çok önem vermek gerekmektedir. Hastalığın prevalansı, insidansı, yeni risk grupları, ekonomik etkisi ve doğal seyri saptanmalıdır. Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de olguların çoğunun saptanmadığı unutulmamalıdır (8).

Kaynaklar

1. European Association for the Study of the Liver. EASL recommendations on treatment of hepatitis C 2016. *J Hepatol.* 2017; 66(1): 153-94.
2. Tekin S, Aygen B, Aydın M, Şimşek F, HepAtölye III Düzenleme Kurulu. HepAtölye III: Hepatit C Virusü İnfeksiyonunun Tedavisinde Yeni Antiviraller (4-6 Aralık 2015, İstanbul)'in ardından. *Klimik Derg.* 2016; 29(1): 51-4. [CrossRef]
3. American Association for the Study of Liver Diseases and Infectious Diseases Society of America. HCV Guidance: Recommendations for Testing, Managing, and Treating Hepatitis C [Internet]. Alexandria and Arlington, VA: AASLD and IDSA [erişim 15 Mart 2017]. <http://www.hcvguidelines.org>.
4. SGK 3 Yeni Nesil Hepatit C İlacını Geri Ödeme Kapsamına Aldı [Internet]. Ankara: Sosyal Güvenlik Kurumu [erişim 15 Mart 2017]. http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/Haberler/haber_20160624_53.
5. Akhan S. Kronik viral hepatitlerin yönetimi: Dört yeni ulusal uzlaşma raporu [Editör Görüşü]. *Klimik Derg.* 2014; 27(Suppl. 1): 1.
6. Aygen B, Keten D, Akalın H, et al. Kronik hepatit C virusu enfeksiyonunun yönetimi: Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği Viral Hepatit Çalışma Grubu Uzlaşma Raporu. *Klimik Derg.* 2014; 27(Suppl. 1): 19-39. [CrossRef]
7. Aygen B, Demirtürk N, Türker N, et al. Kronik hepatit C virusu enfeksiyonunun yönetimi: Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği Viral Hepatit Çalışma Grubu Uzlaşma Raporu-2017 Güncellemesi. *Klimik Derg.* 2017; 30(Suppl. 1): 2-36. [CrossRef]
8. Tülek N. Hepatit C: Güncel durum [Editör Görüşü]. *Klimik Derg.* 2009; 22(2): 37.

Yazışma Adresi / Address for Correspondence:

Necla Tülek, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, Altındağ, Ankara, Türkiye

E-posta/E-mail: ntulek@gmail.com

DOI: 10.5152/kd.2017.11

